

Пашэвіч, В. Не забудзем ніколі Афганістан / В. Пашэвіч // Родныя вытокі (Докшыцы). — 2004. — 14 лют. — С. 2.

НЕ ЗАБУДЗЕЦЦА НІКОЛІ АФГАНІСТАН

15 лютага – дзень вываду абмежаванага кантынгенту савецкіх войск з Дэмакратычнай рэспублікі Афганістан. Мінула 15 гадоў. За гэты час успаміны патанулі ў віры актыўных падзей сучаснага жыцця?

– Ніколі тыя гады не выкрасліць бяследна вечнасць, – упэўнены былы воін-інтэрнацыяналіст з Докшыц Сяргей Пятровіч Махонь.

Сапраўды, час афганскай службы – гэта не старонка звычайнай кнігі, якую, перагарнуўшы, ужо і не ўгадаеш. Гэта кніга біяграфіі, радкі якой назаўсёды адбіліся ў душы.

Як і большасць прайшоўшых праз тую вайну, Сяргей не любіць узгадваць аб ёй уголас. Ці кожны зразумее? Магчыма, хтосьці спадзяецца пачуць душараздзіральныя звесткі жудаснага трылеру, з пералікам тругаў, рэк крыві? Хапала ўсяго, але Сяргей лепш памаўчыць пра тое.

Школьны выпуск 1984 года. Докшыцкую сярэдняю школу імя І. С. Палявога тады закончылі дзесяцікласнікі трох класаў: «А», «Б», «В». У рады Узброеных Сіл, калі давалося, прызываліся хлопцы з кожнага, але ў Афганістан прывялі салдацкія дарогі толькі траіх менавіта з 10 «Б»: Андрэя Кеду, Аляксандра Петуха і Сяргея Маханя.

Пачатак службы быў у Валгаградскай вобласці. Але ўжо там, у «вучэбцы», яму і яго саслужыўцам адкрыта паведамлілі, што далейшая іх служба будзе праходзіць у ДРА.

У 1986–87 гадах пагранічнік С. Махонь ужо там, у краіне душманаў і беднага мірнага насельніцтва, у краіне, якая пакутвала ад вайны за ўладу – на верхнім узроўні і не менш жорсткай – на мясцовым. Калі-некалі, Сяргей у бінокль нават бачыў родную краіну. Але ж ён знаходзіўся на чужым баку, і кожны дзень прыносіў розныя сітуацыі. Што паўтаралася з дня ў дзень – гэта гучанне карана, які мула пачынаў чытаць гадзін у пяць раніцы, ды так, што чуваць было нават на адлегласці. І за дзень гэта адбывалася разоў пяць.

Часта да савецкіх ваенных звярталіся мясцовыя жыхары за дапамогай хворым. Медбрат ніколі не адмаўляў. Разам з Сяргеем служылі, акрамя беларусаў, рускія, украінцы, узбекі. Жылі дружна, кожны заўсёды мог разлічваць на надзейнае сяброўскае плячо. Не было там міжнацыянальных канфліктаў, не было выпадкаў «дзедаўшчыны». І наш зямляк, знаходзячыся ў Афганістане, нікога не падмануў, не пакрыўдзіў, не прынізіў, таго часу не саромеецца, бо адслужыў дастойна.

А цяпер пра сённяшні дзень былога воіна.

Шчасце – вярнуцца дадому жывым і быць здаровым.

Усё гэта гарантуе здаровы лад жыцця. У 2004 годзе ў рэспубліцы аб'яўлена акцыя «Беларусь – за здаровы лад жыцця».

– Я заўсёды быў прыхільнікам такога. Мне гэта вельмі дапамагло прайсці афганскія выпрабаванні, – кажа Сяргей Пятровіч Махонь.

У дзяцінстве ён займаўся ў секцыях спортшколы: спачатку – у лёгкаатлетычнай, затым – у футбольнай. Потым паступіў у Магілёўскі педагагічны інстытут на факультэт фізвыхавання, затым перавёўся ў такі ж у Віцебск. Цяпер Сяргей Пятровіч Махонь працуе настаўнікам фізкультуры ў СШ № 1 г. Докшыцы.

– Не так важна сябраваць з вялікім спортам, быць прафесіяналам. А вось фізічнай культурай займацца павінен кожны. Пачынаць гэта трэба з дзяцінства. Я па сваіх вучнях бачу – жаданне да здаровай актыўнасці ў іх велізарнае. Толькі трэба правільна яго накіроўваць, забяспечыць належным спартыўным інвентаром. – лічыць суразмоўца.

Па яго словах, тады больш моладзі ўбачым на стадыёнах, на катку, а не ў барах ці падваротнях. І здаровых будзе значна больш. А ўзроставых абмежаванняў у занятках фізкультурай не існуе. Здаровым жадае быць кожны. І рабіць гэта трэба не з дапамогай таблетак, а займаючыся фізічнымі практыкаваннямі. Тады адступяць і хваробы, і нават дрэнныя звычкі. Вось такія парады былога афганца.

В. Пашэвіч